

Косторной С. В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування

Парапанов О. О.

здобувач ступеня вищої освіти «Магістр»

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного

м. Запоріжжя, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ

В сучасних умовах для забезпечення конкурентоздатності банку необхідним є активне впровадження інновацій, зокрема в напрямку діджиталізації банківських послуг, що сприятиме розширенню клієнтської бази, збільшенню доходів, зменшенню витрат, прискоренню операцій.

Перспективними є наступні напрями:

1. Мобільні технології (додатки) роблять банківські послуги більш доступними для клієнтів і допомагають зменшити витрати на утримання фізичних відділень.

Переваги мобільних технологій:

- Клієнти можуть здійснювати транзакції та перевіряти свої рахунки в будь-який час і в будь-якому місці за допомогою мобільних додатків або онлайн-банкінгу;
- Зміни в цифрових сервісах можна впроваджувати швидше, що дозволяє банку краще реагувати на потреби клієнтів і зміни ринку.

Мобільні додатки дозволяють банкам збирати дані про поведінку клієнтів і надавати персоналізовані рекомендації та послуги.

2. Штучний інтелект і машинне навчання. Технологія використовується банками для аналізу великих обсягів даних, автоматизації процесів і надання персоналізованих послуг клієнтам. Це допомагає покращити точність і швидкість виявлення шахрайства, визначення кредитного рейтингу, обслуговування клієнтів тощо.

3. Технологія блокчейн – це технологія децентралізованого реєстру, яка революціонізує спосіб здійснення транзакцій, забезпечуючи безпеку, прозорість і захист від несанкціонованого доступу. Блокчейн усуває посередників, знижує витрати та оптимізує процеси, що робить його важливим для банківської галузі. Банки впроваджують технологію блокчейн для здійснення операцій з віртуальними активами [1], для створення нових продуктів, таких як цифрові валюти, а також для підвищення швидкості та ефективності транскордонних транзакцій.

4. Кібербезпека є важливою складовою для банківських установ у контексті інноваційних технологій, оскільки вони є об'єктом кібератак через такі інновації, як цифрові канали обслуговування та мобільні додатки. Необхідно приділити достатньо уваги питанням кібербезпеки в банківському секторі, оскільки банки мають конфіденційну інформацію про клієнтів.

Кіберзлочинці можуть здійснювати шахрайські фінансові операції або атаки на банківські платіжні системи. Кібератаки можуть призвести до втрати довіри клієнтів і фінансових витрат, пов'язаних з послугами відновлення та наданням компенсації клієнтам. Банки повинні інвестувати в кібербезпеку, розробляти стратегії захисту та навчати персонал реагувати на потенційні загрози кібербезпеці.

5. Хмарні технології забезпечують розміщення інфраструктури «в хмарі» та організацію дистанційних каналів зв'язку з банками, можливість отримання додаткових послуг, можливість формування індивідуальних «хмар» для певних клієнтів та отримання додаткового захисту даних, розробку різноманітних послуг.

Хмара дозволяє банкам переходити від застарілої інфраструктури до більш гнучкої та масштабованої платформи. Банки використовують хмарні технології для зберігання та керування даними, запуску програм і розміщення служб. Ця технологія дозволяє банкам швидше реагувати на зміну потреб клієнтів і скорочувати операційні витрати. 8 березня 2022 року НБУ прийняв Постанову №42 «Про використання банками хмарних технологій в умовах воєнного стану». Згідно з цією постановою, українські банки можуть використовувати хмарні сервери, розташовані в Європейському Союзі, Великій Британії, Канаді та Сполучених Штатах, для надання таких послуг, як електронні платіжні засоби [2]. Передумовою для

прийняття такого рішення є введення в Україні воєнного стану, тому перехід банку на використання хмарних сервісів дозволить їм стабільно працювати, а також дасть можливість користуватися банківськими послугами громадянам України за кордоном. Також перехід на хмарні технології забезпечує безпеку даних, що дуже важливо в політично нестабільній ситуації.

6. Біометричні технології. Голосова біометрія дозволяє ідентифікувати людей на основі унікальних голосових характеристик і забезпечує додатковий захист вашого облікового запису та персональних даних. Застосування цієї технології скорочує час розмови з оператором, не вимагає додаткових даних, наразі вона використовується в АТ КБ «ПриватБанк».

Біометричні технології, такі як сканування відбитків пальців, розпізнавання обличчя або голосу та сканування сітківки ока, використовуються банками для підвищення безпеки та зручності своїх послуг. Банки використовують біометричні дані для ідентифікації клієнтів, зниження ризику шахрайства та оптимізації процесів.

7. Гейміфікація – один із важливих трендів у сфері фінтеху, який бере початок від бонусних програм та програм лояльності. Завдяки гейміфікації багато банків збільшують свої доходи, репутацію та лояльність клієнтів. Monobank і багато інших небанківських установ надають цифрові значки та призи за певні досягнення (бронювання квитків три рази або здійснення п'яти онлайн-покупок тощо). Це заохочує власників карток здійснювати безготівкові операції, щоб отримати максимальну кількість винагород.

8. Відкритий банкінг (або BaaS-банкінг як послуга) зарекомендував себе як один із наріжних каменів фінтех, оскільки дозволяє третім особам використовувати банківську інфраструктуру через API. Дотримання принципів відкритого банкінгу при розробці фінтех-продуктів забезпечує легкість залучення клієнтів, обмін даними між програмами, аналітику, автентифікацію користувачів і спілкування.

Відкритий банкінг стрімко поширюється по всьому світу. Впровадження принципів в Україні почалося із затвердження НБУ концепції відкритого банкінгу 10 серпня 2023 року, яка заклала основу для переходу всіх комерційних банків на систему BaaS.

Найбільш інноваційними українськими банками є ПриватБанк, Альфабанк, Райффайзен Банк Аваль, ОТП Банк тощо. Вони вже більше десяти років надають інноваційні продукти та послуги. Лідером серед банківських установ є АТ КБ «ПриватБанк» [4], який активно впроваджує стратегію діджиталізації, зазначає що 74% його клієнтів користуються мобільним додатком Приват24.

Інновації сприяють створенню нових продуктів та послуг, збільшенню охоплення клієнтів, їх задоволеності, зменшення потреби відвідування фізичних відділень, покращенню підтримки клієнтів, які перебувають за кордоном, зниженню операційних витрат, збільшенню прибутковості банків.

Список використаних джерел

1. Косторной С. В. Віртуальні активи: державне регулювання, оцінка, оподаткування. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2023. № 3(49). С. 71-76.

2. Про використання банками хмарних послуг в умовах воєнного стану в Україні. Постанова правління НБУ від 08.03.2022 № 42. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0042500-22#Text> (дата звернення 05.01.2025).

3. Затверджено Концепцію відкритого банкінгу в Україні. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zatverdjeno-kontseptsiju-vidkritogo-bankingu-v-ukrayini> (дата звернення 05.01.2025).

4. Приватбанк. Річний звіт 2023. Об'єднані результатами. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/Звіт_Об%60єднані%20результатами_2023_ПриватБанк%20\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Звіт_Об%60єднані%20результатами_2023_ПриватБанк%20(1).pdf) (дата звернення 15.01.2025).